

ezek fehér reliefben olajzöld alapon. Négy légi tündér citerán és kürtön játszik. A nézők megannyi kupidók, a kik különböző helyzetekben élénk érdeklődést mutatnak a játék iránt. Az alakok mind teljesen klaszszikus szellemben vannak felfogva és visszaadva.

Általában a Minton cég porcellánjai és fayence-készítményei megkapnak művészi tökélyükkel s fogalmat nyújtanak arról a páratlan bevégezetséggű tehnikáról, a melylyel Angliában most durva sárból és földből igazi tündéries ragyogású tárgyakat tudnak elővarázsolni. A mellett a terrakottának még egyéb használhatóságára is rájöttek. Elegáns virágtartókat mintáznak belőle, melyek az ablakokba igen jól illenek. Angliában gazdag és szegény sorsú emberek lakása egyaránt pazarul van díszítve, aránylag csekély költség árán, ily festett zománcos terrakotta cserepekkal, melyekben üde virágok pompáznak.

A műipari ízlés fejlesztésére és ébrentartására különösen nagy hatással volt Angliában az állami iskolákban 1852 óta meghonosított művészeti szakképzés, azonkívül pedig a számos műintézet, múzeum, kiállítás, műkereskedés. Ez utóbbiaknak a zöme Piccadilly körül van, az Old és New-Bond Streetben, a Pall Mall és King-Streetben. Christie és Mintonnál például a King-Streetben gyakran roppant értékű műkincs kerül eladásra. Így pár év előtt három sèvres-i jardinière 10,000 font sterlinget hozott be. De a műegyletek, múzeumok, művészklubok száma is 70-nél többre rúg csak magában Londonban, nem számítva ide Dublint, Edinbourghot, Manchestert, Liverpoolt. Több ezek közül maga is művészeti iskolákkal áll kapcsolatban. A londoni egyetem művészeti tanfolyama magas színvonalon áll. A Royal Academy még a XVIII-dik század végén alakult s ez is művészeti képzéssel van összekötve, míg az 1852-ben létesült South-Kensingtoni nemzeti műképző intézet férfiakat és hölgyeket képez ki a művészetre s rajzra,

s tervezésre és mintázásra oktat a műipari foglalkozások terén való érvényesítés céljából. Évenként jelentékeny összeget szavaz meg a parlament művészeti szakoktatásra, s ezeket megfelelő arányban osztják szét a nappali elemi rajziskolák, az esti tanonc-iskolák, a magasabb művészeti oktatás s a műoktatói szakképzés tanfolyamai közt. South-Kensingtonban nappali és esti előadások folynak, két rendbeli teljesen felszerelt helyiségekkel, mintákkal és taneszközökkel mindkét nembeliek számára.

Ez a művészeti politika meg is hozta gyümölcseit. Az angol ipar elismert főlénye nagy részben ennek tulajdonítható, s ez teszi azt, hogy győzelmesen állhatja meg helyét a nemzetek versenyében.

—i.

KÜLÖNFÉLÉK.

A MAGYARORSZÁGI ÉS ÁZSIAI hímzésekről tartott előadást Jankó János, a Néprajzi Múzeum igazgatója, a Nemzeti Múzeum ismeretterjesztő előadásainak során. A hazai legismertebb hímzéseket, a kalotaszegi varrottásokat három főcsoportra osztotta. Az első az invarrásos, vagy keresztszemes hímzés, a mely csak egyenes vonalat ismer, csak geometriai formákat használ, ornamentikáját a növényvilágból veszi, az ember- vagy állatfigura ritka, s mindig csak torzításban fordul elő; egyszínű és pedig vagy piros vagy kék. Második faj a fehéres, vagy vagdalásos hímzés; eredetében ez nem népi, az uraktól tanulták el, a figurák itt is geometriaiak, a növényvilágból vettek; a figurákat sárgás fodor-vászonra fehérrel varrják. A harmadik fajta az írásos vagy zsinóros hímzés, a melyet írás után sujtás-öltéssel varrnak, ma már pusztulóban van. Ritka már ma az olyan öreg asszony, a ki e hímzés mintáját koromlébe mártott sastollal, vászonra tudná írni. A hímzésfajok ősevei is kiveszőben vannak; leginkább ismerik még a Szilágyságban, Diósadon. A székely hímzés a kalotaszegitől leginkább abban

különbözik, hogy gyakrabban használ állat-figurát ornamentikának s hogy áttört, zsubrikolt a technikája. A palóc-hímzésben a madáralak a jellemző, a régi kún-hímzésben pedig a nagy rózsza és a diszkrét színezés. Jankó előadása folyamán azután azt fejtegette, hogy az ázsiai hímzések ornamentikája, a stilizált virág- és állatalakok a magyar hímzés eredetéhez adnak analógiákat. Állítása szerint a finnek és osztrákoknál előforduló négyzetöltés egy körülbelül ezelőtt kétezer évvel megszakadt kulturális kapcsolat vitathatatlan emléke.

A MŰBARÁTOK KÖRÉNEK TÉLI kiállítása december hó 6-ikán nyílt meg. A műpártolás divatjának hódoló előkelő tagokból álló kör ezúttal Kalmár Elza és Katona Nándor műveit gyűjtötte össze helyiségébe. A szobrászművész és a festőművész alkotásain kívül azonban az iparművészetnek is jutott hely, a melyről megemlékezni örömet okozó kötelességünk. Huszár Ilona bárónőtől egy teljes szobaberendezés van kiállítva, azonkívül bemutatták a szeptemberi füzetünkben már részletesen ismertetett Fejérváry diszkardot albumával, keretével együtt, Horti és Hibján alkotását. Huszár bárónő szobája a manapság elég méltatlanul kegyekben álló faégetési technika diszító módjával van ékesítve, a mely mód a finom érzéssel megtervezett gesztenye motívumok ellenére is magán viseli a dilettantizmus bélyegét. A platinás tű izzó hegyével az intarziát nem fogja sohasem pótolni, csak utánozni. Sokkal értékesebb alkotást láttunk Kalmár Elzától. Botfejei és téntatartója igen figyelemreméltó művek, egy kissé édesen lágyság, de művésziek; mindeneket fölülmúlnak azonban modern színes lapjai, a melyek a fiatal művésznőnek stilizáló tehetségét a litográfiában fényesen juttatják érvényre.

SZÍNES MODERN METSZETEK KIÁLLÍTÁSA az országos képtárban. A modern grafikába diadalmasan vonul be a szín, a maga vidám, eleven és világító erejével. Tehnikailag ez nem újság, csak a szellem, a mely új életre kelté, az más. Azelőtt a színnyomás ugyanis az olajkép szurrogatuma volt. Erőltetett módon akarták hamisítani a drága festményt olcsó sokszorosítással. A mai művész finom érzéke már nem gondol erre a

csalásra, hanem az anyag és technika stílszerű alkalmazásával olyan színezést ad, a miről a nyomást azonnal felismerhetjük. Csak egy pár foltban jelzi a színt vagy stilizálja azt is, mint a hogy a formát lehet stilizálni, a részletek kiegészítését fantáziánkra bízva és a képzelet izgalmának gyönyörét nyújtja ezzel nekünk. Így lehet esztétikailag új szellemet önteni régi technikába.

Gyönyörű sorát látjuk az ilyenmű alkotásoknak az Országos Képtár idei téli kiállításán. Térey Gábor gondos rendezésében megismerkedünk csaknem az összes modern színes lapokat sokszorosító művészzsel. Így Angliát képviselik Batten, a Detmold testvérek, Fletcher, Lee és Nicholson; tájképeik s állatstudiumaik a tökéletesség hihetetlen fokán állanak. A franciák csoportja raffinátabb; Algely, Bèjot, Boutet, Darbour, Delatre, Houdard, Lafitte, Legrand, Lunois, Manuel-Robbe, Muller, Potter, Raffaeli, Rivière, Toulouse-Lautrec és társainak műve között sok elrejtett technika és ravasz fogás mutatkozik, Adolphe Albert monotype-eljárása pedig már egészen játék; mindazonáltal művészi kiválóság tekintetében a franciák mindjárt az angolok után következnek. Rangban harmadiknak említhetjük az osztrák művészeket: Orliknak régi és újabban Japánban készített lapjai első rendűek, Unger, Andri, Myrbach és Zstrasila is sok kiválót alkottak. A németországi nagy nevek — Thoma, Krüger, Volkmann, Eckmann — mellett ott találjuk Worpsswede, Karlsruhe, Stuttgart és München csaknem összes valamire való sokszorosító művészt. A svájciak közt Steinlen vezet régóta elismert mélységével. Hazánk mindössze hét lappal szerepel a kiállításán, Kalmár Elza és Rippl-Rónai, Paczka Ferenc, továbbá Morelli Gusztáv nevei állnak jól arról, hogy a külföld mellett mi is becsülettel mutathatjuk magunkat.

A modern sokszorosító mestereknek jelen rövid bemutatásán kívül az egész kiállításnak részletes méltatása egy nagyobb cikk keretében fog legközelebbi számunkban megjelenni. Addig is ezt a kis megemlékezést szenteltük a színesen másolt képeknek, hogy a figyelmet időközben is ébren tartsuk iránta. Reméljük, hogy sokan fognak a kitűnő katalógus segítségével belemélyedni a kiállítás tanulmányozásába. Ide s tova a mai művelt középosztálynak is szükséglete a sokszorosított kép, mint a hogy a XV.

századbeli reformációtól felizgatott polgárembernek az volt. Csakhogy míg a reformáció embere értelmi, addig a mai közönség formai, művészi szempontból éhes a képre első sorban. Mily pompás szolgálatot tesznek erre nézve a modern színes művészi litográfiák és metszetek. A doktor, az ügyvéd, a hivatalnok, a kereskedő, az iparos stb., szóval, a ki tíz évvel ezelőtt megtúrta falán a bécsi eredetű olajnyomatot, a szárított virágból préselt koszorút, sőt talán a papír ballerínát is, az ma olcsó pénzért Nicholson, Rivière, Thoma, Kalmár művének művészi másolatát élvezheti szobájában.

Czakó.

RÉGI FESTMÉNYEK ÉS ÖTVÖSMUNKÁK KIÁLLÍTÁSA. A budapesti orvosi szövetség az orvosi nyugdíjintézet özvegyei és árvái javára kép- és ötvösműkiállítást akar rendezni. A javaslatot a szövetség legutóbbi ülésén *Elischer Gyula* dr. egyetemi tanár tette, s a szövetség kimondta, hogy 1902 őszén a műcsarnokban az 1888-diki ötvösműkiállítás mintájára magánosok és műgyűjtők tulajdonában levő ötvösművekből, továbbá érdekes képekből és szobrokból kiállítást rendez. A múlt napokban már a végrehajtó-bizottság is megalakult és elnökévé *Elischer Gyula* dr. tanárt választotta meg. Ezenkívül a művészeti bizottság tagjai sorába még a következőket kérte föl a végrehajtó-bizottság: *Diner-Dénes* József, *Ernszt* Lajos, *Karlovszky* Bertalan, *Kammerer* Ernő, *Kézdi-Kovács* László, *Lyka* Károly, *Malonyay* Dezső, *Maksziányi* Dezső dr., *Radács* Jenő és *Rothauser* Miksa. A rendkívül érdekes kiállításra már is számos bejelentés történt. A részvételre való fölhívásokat a végrehajtó-bizottság még e hónap végével szétküldi. Esetleges bejelentések és tudakozódások a végrehajtó-bizottság elnökéhez, *Elischer Gyula* dr. tanárhoz (IV., Petőfi-tér 1.) intézendők.

A GRAFIKUS MŰVÉSZETEK JELENLEGI ÁLLÁSA.* IV. *A litográfia*, a művészi sokszorosítás e kiváló eszköze, még alig van több száz évesnél s már is van oly változatos a történeti része, mint társainak. Sőt ezalatt a rövid idő alatt egyszer feledésbe is ment; a többi legalább nem járt így. A kő pótlására alkalmaz-

ható különféle anyagokat maga *Senefelder* már mind ismerte és utasítás alakjában (1819) meg is írta. A cink, a lithotint eljárás — a melylyel utóbbi időben Párisban vernek nagy port fel — már egyszer mind szerepelt, 1840-ben *Hullmandel* szabadalmat is vett rá. A litográfiának, mint művészi sokszorosítási módnak, elejtése, elfeledése abban leli tulajdonképpen okát, hogy a művészek könnyűnek találták a fa és réz megmunkálásának nehéz technikája mellett az egyszerű vegyi erők felhasználásán alapuló, minden mechanikát nélkülöző, kőlap-sokszorosítási módot. Csak az utolsó tíz év óta veszik ismét pártfogásukba a festők a litográfiát és pedig nem a könnyű kezelési mód folytán, hanem azért gyakorolják ismét szeretettel, mert közvetlenebb tolmácsolója a művészi lélek gondolati s költői tartalmának minden más reprodukálás mellett. A föllendülés után arra vezetett, hogy azokat a sok ide vonatkozó recepteket, a melyek már egyszer közismertek voltak, újból felfedezték; pedig a merkantil könyvdászok a technika ismeretét még megőrizték maguk közt mind a mai napig. A mi pedig valóban új találmány volna, mint pl. a *Schulte*-féle tónusokat elővarázsoló aszfalt eljárás, az rövid két év alatt feledésbe merült. Valószínűleg nem váltotta be a hozzáfűzött várakozásokat.

Az úgynevezett újítások a technika terén meg többnyire csak rontások. A legtöbb újító a nehéz solenhofeni kő ellen izen hadat. Maga *Senefelder* is minden elképzelhető pótanyaggal tett már próbát, így cinket s más anyagot vett kő helyett használatba. Az ismert magyar művész, *Paczka* *Wagner* Kornélia, 1892-ben a mainzi *Scholz* cég által az alumíniumlapnak sokszorosítási eljárásra alkalmas megmunkálására váltott ki szabadalmat. A művészet erősödését azonban ettől nem lehet várni, mert az alumíniumlap alkalmazása folytán természetesen más levonat keletkezik, mint a kőlapról. Ezt maga a feltaláló is elismeri. És mondjuk meg őszintén, hogy az újítás — a tollrajzszerű művek kivételével — nagyon megrontja a krétaszerű, különösen pedig a színes levonatok művészi hatását. Elég összehasonlítanunk *Hans* *Thoma*, *Paczka* *Wagner* és *Van's Gravesande* régebbi alkotásait az újabbal, a mióta a könnyebben kezelhető algráfiára tértek át, hogy magunknak erről meggyőződést szerezhessünk.

* L. előző számainkat.

Általában lehetetlen elismeréssel adózni az olyan újításoknak, melyeknek lényege az eredeti anyagok szurrogatummal való pótlása. Az anyagszerűtlenség a legtöbb esetben egyenlő a stílszerűtlenséggel.

*

Kis szemlénk után, a mit a grafikai művészetek jelenlegi állása körül tartotunk, láthatjuk végeredményképen, hogy a litográfia feltalálása óta technikailag semmi nevezetesebb találmány nem jött létre. Sőt talán, az iparművészet egész vonalát befutó renesszánsz ellenére is, sok tökéletes fogása a sokszorosítási eljárásnak feledésbe merült. Örömmel kell azért jelezni e kérdésnél azt a körülményt, hogy ha technikai fejlődése nem is, de legalább művészi tartalma a reprodukálásnak óriásilag bővült.

A művészek leszálltak kothurnusaikról és a grafika mezején is áhitoznak babérokat aratni. Angol-, Francia- és Németország bámulatos haladást mutat e téren, sőt hazai sokszorosító művészetünk is hajt már ágacskákat, pedig gyökerei még nem is nyúlnak olyan mélyre.

☪

A STUDIO, ANGOL MŰVÉSZETI közlöny, nemzetközi iparművészeti tárlatán *Horti* Pál iparművészünk elsőrangú kitüntetésben részesült. Rézdombormű, gobelin szőnyeg és zománcos ékszer munkáinak bemutatásával érdemelte ki ezt a sikert, a mely méltán vet fényt nemcsak magára a művészre, hanem az egész magyar iparművészetre is.

☪

A KÖNYVKÖTÉSBNÉL SZEREPLŐ belső táblaborító papir (előzék-papir) figyelemre méltó eszköz a könyv és a művészet kapcsolatánál, mert nem csak átmenetet képez színhatásában és védő hivatásával a kötés kemény táblája és a lapokból álló szöveg közt, nem csak óvja a könyv lapjait, színes és fényezett felülete nem lévén kényes, az elpiszkolódástól, hanem határozott célja a könyv felöltöztetésénél a diszítés is.

Az előzék-papir használata a XVII. században lépett fel először. A könyvkötők kezükkel, fésűvel vagy kefével úgynevezett „felhős” papírt készítettek, a mely eleinte csak primitív művészkedésre adott alkalmat. A karton-nyomatok és a papirtapéták fellendülésével azonban az előzék-papir művésziessébbé válik, átvéven azok-

nak díszítő elemeit. Az igazi stílusa pedig a felhős-papir továbbfejlesztésével alakul ki, a midőn színeket alkalmaznak és dívatba hozzák a márványozott papírt, mely eleinte ragaszkodik a márvány és gránit-félék mintáihoz, később azonban szabad szárnyalású, szeszélyes és változatos formákba csap át.

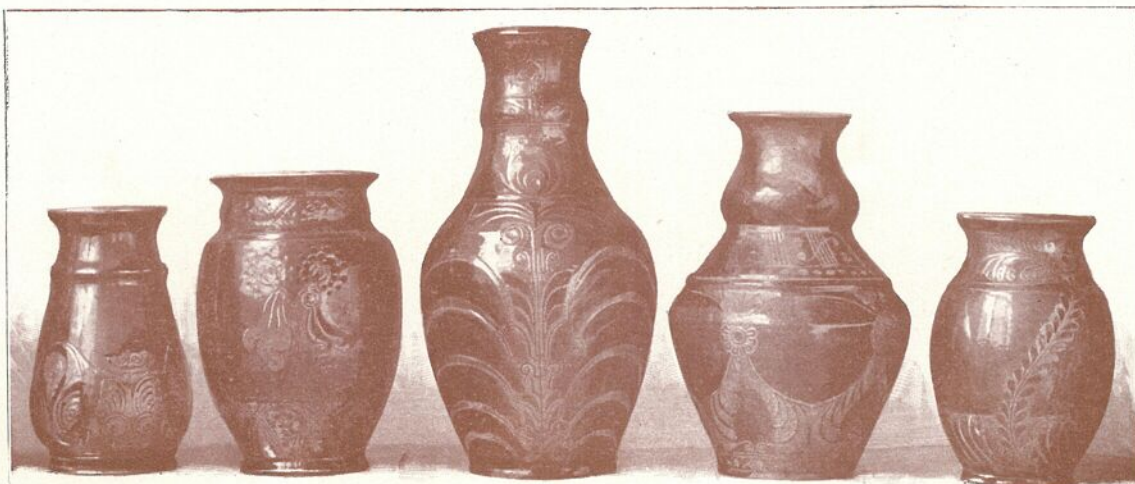
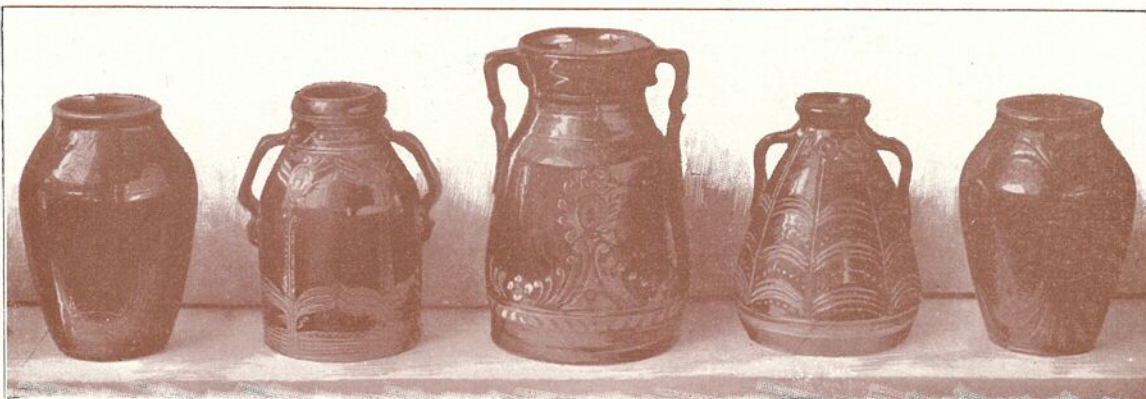
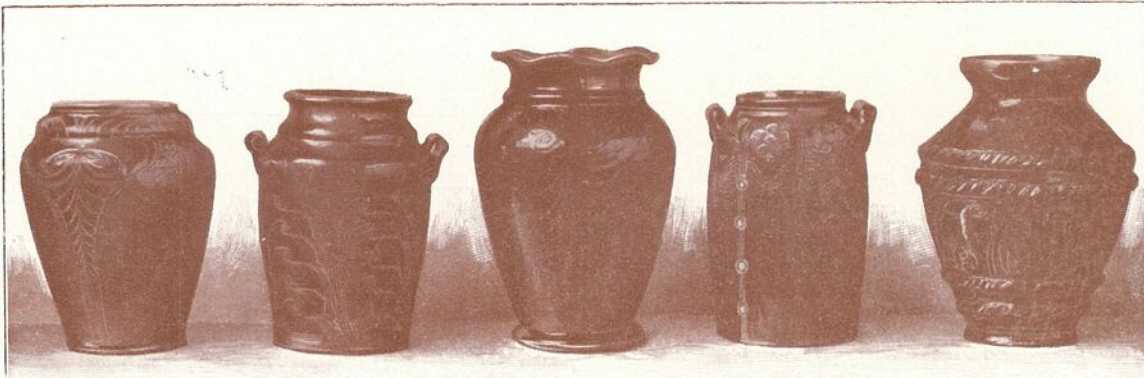
Az „empire”-nak nevezett stíl hoz legtöbb változatot a belső könyvtábla-papir diszítésénél létre, míg aztán a XIX-ik század egy pár művészietlen tizedében egész a szövetmustrák szolgál utánzásába merül az e téren működő iparművészek tevékenysége.

A múlt század vége felé részint az „uni papier” elnevezésű egytónusú előzék-papir, részint pedig a brokátot utánzó volt használatban. A legújabb időkben pedig az iparművészeti tervezetekhez lekötött művészi erők nem vetették meg azt a feladatot sem, a melylyel a könyvtáblát borító papir megkomponálása jár. Sőt azt látjuk, hogy az illusztrátorok és könyvtábla-tervezők java része előzék-papírt is rajzolt.

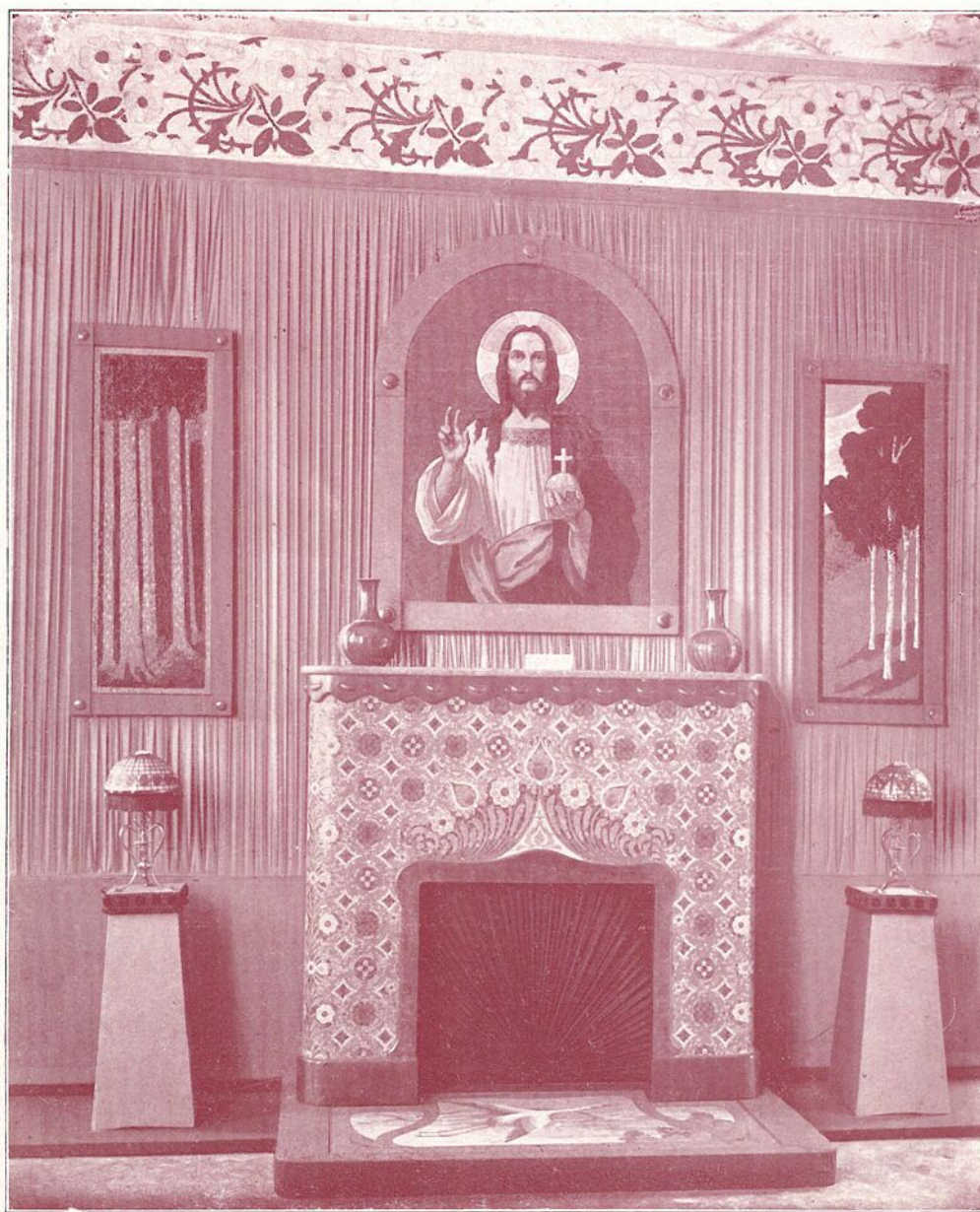
Talán a művészi kedvtelés kielégítésének szabadsága az, a mi sokakat vonzott e nemű alkotásokhoz. Annak az általános szabálynak keretén belül, hogy t. i. az előzék-papir óvjon, diszítsen és átmenetet képezzen a kötéstől a lapokra, szabad tere nyílik ugyanis a művésznek fantáziája szabad szárnyalását követni.

Az angol előzék-papir-tervezők legjelesebbjei — *Morris*, *Crane*, *Gleeson White* — mintaképpül ajánlható rajzokat készítettek e célra. Többnyire nem általános használatra valók előzék-papirjaik, hanem egy-egy meghatározott műhöz készítvék, sokszor a tartalomnak megfelelő hangulatot tükröztetnek vissza, vidámságot, bánatot, szerelmet stb. fejeznek ki; nem egyszer pedig illusztrálásra vállalkoznak.

Utánuk a dánok táblaborító papirjai érdemelnek figyelmet (*Bindesböll*, *Anker Kyster*) és a németek is több s kevesebb szerencsével igyekeznek felkarolni ezt az elhanyagolt iparágat. Nálunk *Horti* Pál és *Spiegel* Frigyes foglalkoznak művészi előzék-papir tervezésével. Általában azonban még koránt sincs kellő mértékben kiaknázva a belső táblaborító papir művészi oldala. E tekintetben talán érdemes volna a japánok síkdiszítő művészetére több figyelmet fordítani. A stilizálásnak az a bámulatos könnyedsége, a mivel a japánok a látható világ tárgyait díszítő elemekké átvarázsolják, különösen előnyös alkalmazásra találhatna a papir de-

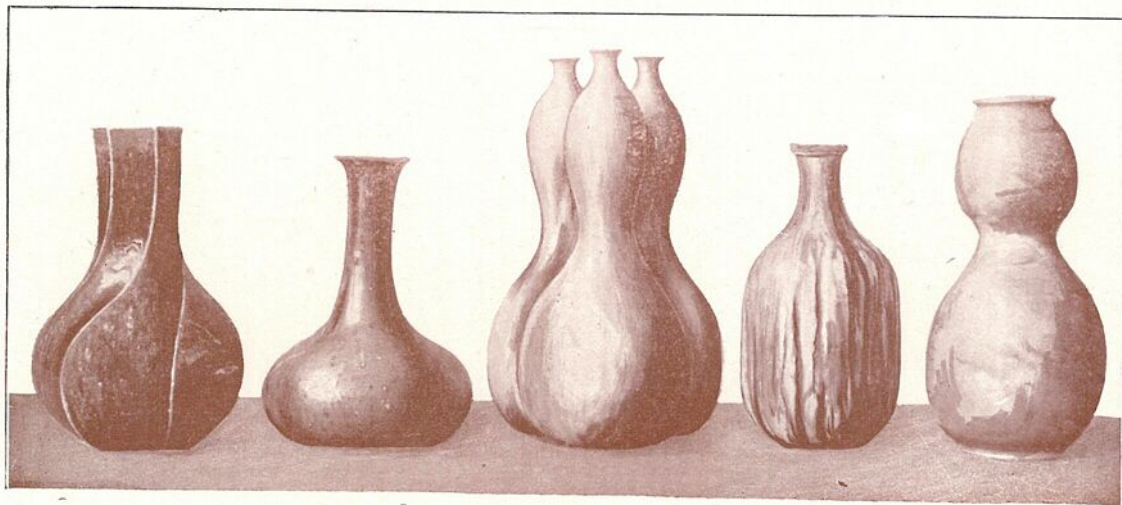
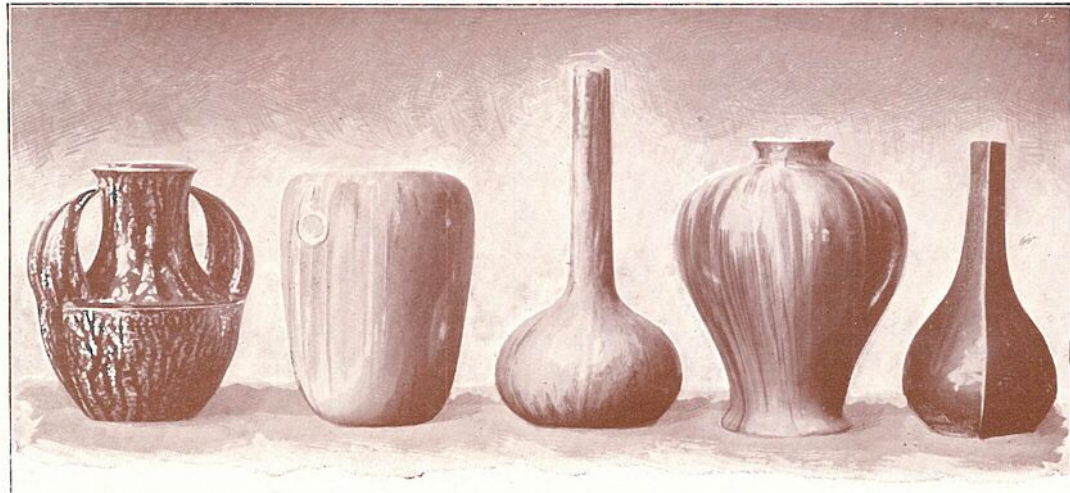
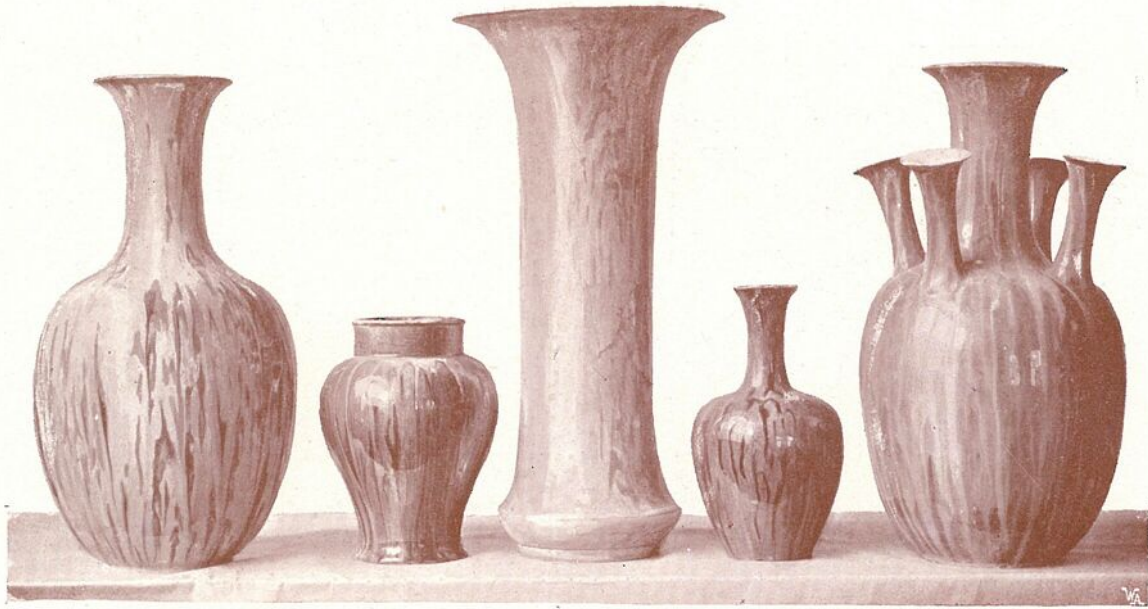
MÁZAS CSERÉPVÁZÁK.
 TERVEZTE HORTI PÁL.
 KÉSZÍTETTÉK STAIG-FLÓRIÁN ÉS SIMON LAJOS.
 SZEGZÁRDI FAZEKAS MESTEREK.

RÓTH MIKSA ÜVEGMOZAIK MUNKÁI.

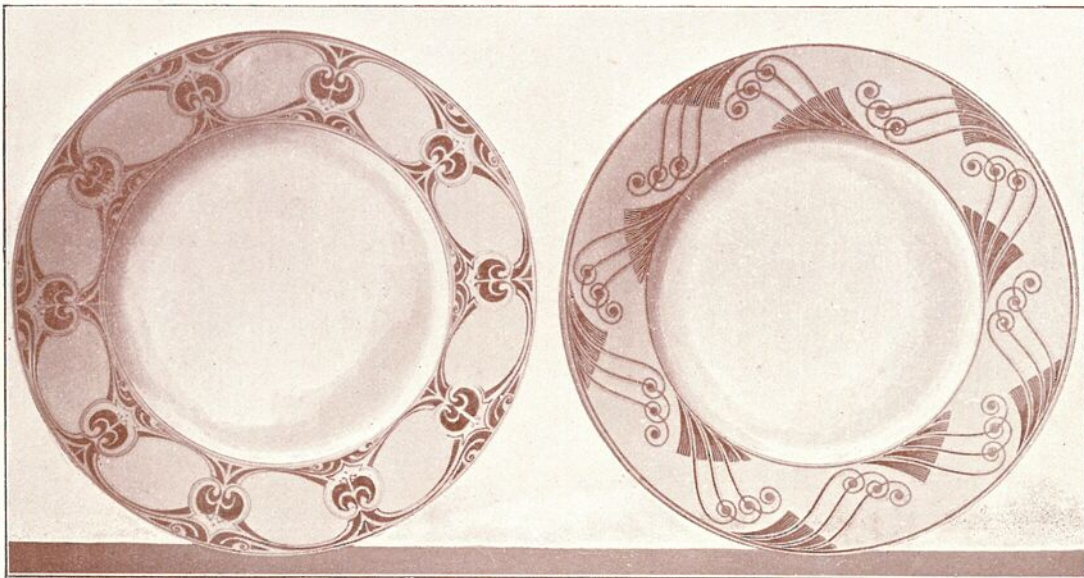
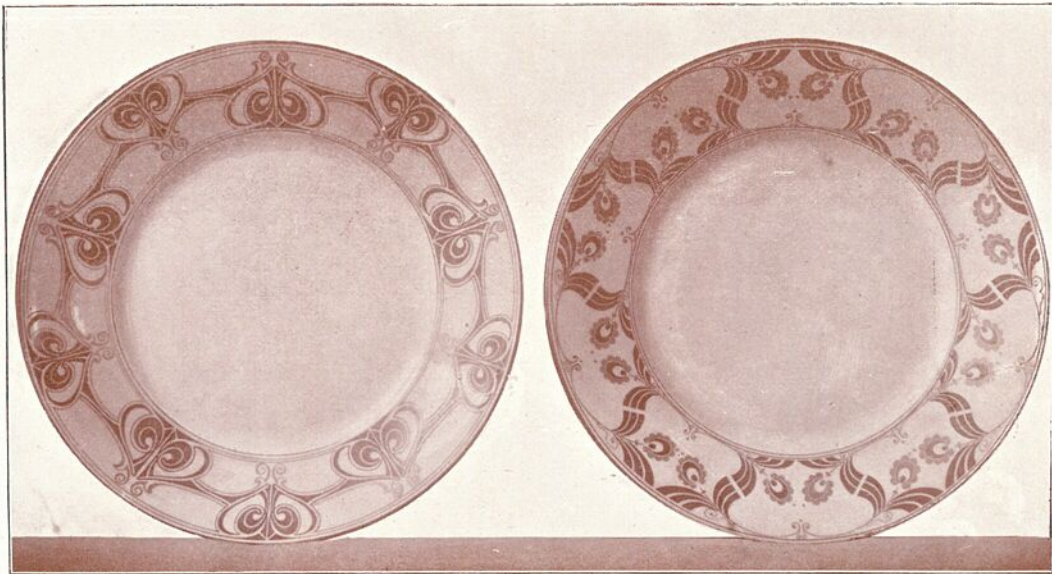
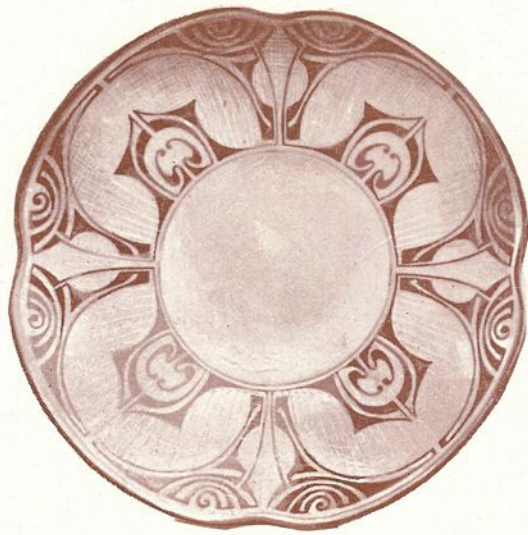

F. FISCHER JENŐ HERENDI PORCELLÁNVÁZÁI.
A HÁTTÉRBE A HÁRY GYULA RAJZA UTÁN
A TORONTÁLI SZŐNYEGYÁR R.-T. GYÁRÁBAN
KÉSZÜLT NAGY SZŐNYEG.

MÁZAS PORCELLÁNVÁZÁK.
F. FISCHER JENŐ HERENDI GYÁRÁBÓL.

PORCELLÁN TÁNYÉROK ÉS
CSÉSZE ALJAK.
TERVEZTE HORTI PÁL.
FESTETTÉK HÜTTL TIVADAR
PORCELLÁNFESTÉSZETI
MŰTERMEBEN.

PORCELLÁN VÁZÁK S CSÉSZE ALJJAL.
 A DÍSZÍTÉST TERVEZTE HORTI PÁL.
 FESTETTÉK HÜTTL TIVADAR PORCELLÁNFESTÉSZETI MŰTERMÉBEN.

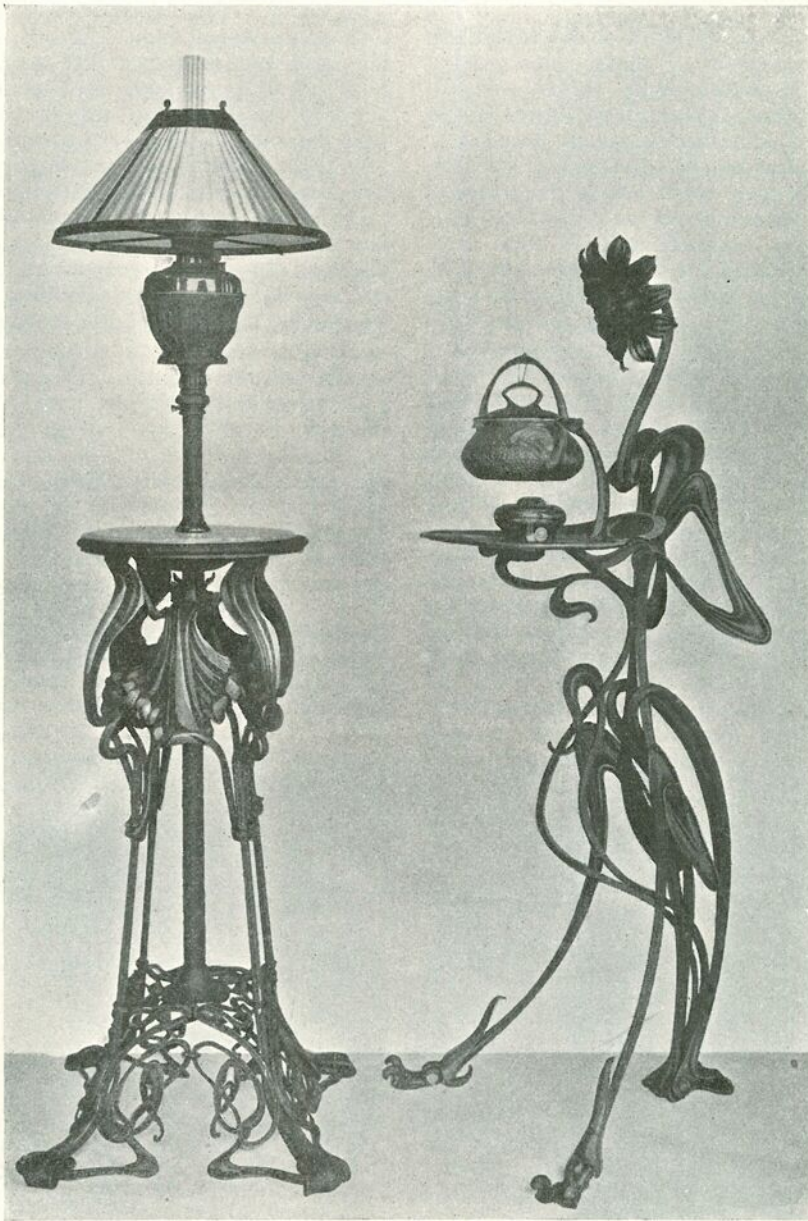
ZOMÁNCOS ÉKSZEREK ÉS
ZOMÁNCOS CSÉSZE EZÜST FOGLALATTAL.
TERVEZTE ÉS KÉSZÍTETTE HUBER OSZKÁR.

SELYEM HÍMZÉS.
TERVEZTE NAGY SÁNDOR.
KÉSZÍTETTE LUDWIG BLANKA.
(VESZPRÉM).

NŐI GALLÉR.
TERVEZTE ÉS KÉSZÍTETTE TÓTH BÉLÁNÉ, SCHULEK VILMA.
(RIMASZOMBAT).

LÁMPA- ÉS TEAFŐZŐ KÉSZLET.
KÉSZITETTE FORREIDER ÉS SCHILLER.

korálásánál. A japánok fametszeteikkel is tudnak tisztán ornamentálisan hatni, tárgyakul választván a tenger hullámfodrárt, a bájos cseresznyevirágot, fűrgé halak úszását, hulló hópelyheket stb., stb.

AZ ÜVEGMŰVESSÉG A MODERN iparművészetben jó ideig a hangsúlyozottan fényűzési ágak között foglalt helyet. Tiffany, Koepping, Gallé, Rippl-Rónai stb. alkotásai végtelen finom művészi alkotások, de a gyakorlati használhatóságtól igen távol esnek. Némelyiket közülök lehelletszerű szubtilissága folytán még a légáramlattól is óvni kell. Újabban azonban a poharakat és kancsókat, szóval a köznapi használatban forgó üvegtárgyakat is pártfogásukba vették a művészek és különösen a franciák az anyag és a formák tökéletesítésével a gyakorlati célt szolgáló üvepipart nagy arányban fellendítették. A Sèvres-i üvegyár Bracquemond elegáns tervei után dolgozik; Val-Saint-Lambert, Leveillé, Dufrené a műipari drágaságok helyett szintén a gyakorlati hasznú üvegtárgyak tervezéséhez és készítéséhez fordultak. A Maison Bing, Colonna asztali üvegeit árulja, melyeknek nemes szépsége a hajdani velencei üvegekre emlékeztetnek. Powell, Behrens és a bécsi Moser szintén szép sikereket értek el e téren. Az Art et Décoration legutóbbi száma (1901. nov.) bőven foglalkozik velök s szép jövőt jósol általában a gyakorlati élethez alkalmazkodó üvegművészetnek.

A MAGYAR KÉPES LEVELEZŐ-lapok grafikai fejlettsége koránt sincs még azon a fokon, mint a milyenen a külföld hasonló gyártmányai vannak, a melyek tömeges beözönlésükkel a magyar piacot is elárasztották már és hazai képes levelezőlap iparunkat csaknem egészen leszorították. Az is igaz azonban másrészt, hogy egy valamire való cégünk sem foglalkozott eddig komolyan és nagyobb arányokban a művészi ipar e népszerű termékeinek előállításával. És a kiadó cégeink mellett még inkább panaszt emelhetünk művészeinkkel szemben. A képes levelezőlapok művészi megoldása még nagyrészt és elég helytelenül kicsínyléssel találkozunk. *Mühlbeck* az egyetlen, a ki művészi és magyaros lélekkel alkotott egynéhány igen szép képes levelezőlap-sorozatot (Ócskay brigadéros, Göre Gábor stb.). Kívüle *Faragó József* „Erkölcseink“

című, a Borsszem Jankó után reprodukált szatirái, *Heyer* néhány kísérlete és főleg *Morelli* tanár színes fametszetű lapjai jöhetnek még művészi szempontból figyelembe. Mint már mondtuk, nagy bajunk e tekintetben, hogy nincs magyar cégünk, a ki kellő tőkebefektetéssel és művészi választékossággal fogna a képes levelezőlap ügyéhez. A helyett azt tapasztaljuk, hogy külföldi gyárosok igyekeznek a mi izlésünkhöz igazodni, magyar vonatkozású témákat hoznak forgalomba, magyar szöveggel ellátva; szóval, közönségünknek annyira kedvében járnak, hogy az nem is érzi a magyar képes levelezőlap ipar hiányát. Azt hisszük, hogy a művészeknek és a kiadó-cégeknek érdemes volna saját hasznuk érdekében magyar képes lap termelésről gondoskodni.

PÁLYÁZATI ÜGYEK.

EGY OKLEVÉLRE, MELYET A kereskedelemügyi miniszter kétezer koronás jutalmát kiérdemlő iparos kap, pályázatot hirdetett az Iparművészeti Társulat. Egy egyszerű tervezetről van szó — két-háromnapi munkáról — a melynek első díja ezer korona, a második négyszáz. Ily fényes tételek mellett azt várja az ember a pályázattól, hogy nemcsak a legjobb erők vesznek részt benne, hanem a dicsőség pálmájáért és a jelentékeny anyagi haszonért a legjobb erők még külön megfeszített erejükkel szállnak síkra. Evvel ellentétben azt tapasztaljuk, hogy művészek vagy egyáltalán nem pályáznak, vagy ha pályáznak is, a kifizőtt feladat mélyebb és komolyabb felfogású megoldására nem vállalkoznak s a dilettáns pályázók titkos seregéből a kész és átgondolt munka fensőbbiségével nem óhajtanak feltűnni. Ily körülmények közt igazat kell adnunk azoknak, a kik csak a munkát kerülő művészek nyomorában hisznek.

45 pályamű között alig szerepel négy művész s azoknak művein sem lehet fellelni a munkáját szerető kéznek tiszta alkotásra törekvő nyomát. A legtöbbször pedig nagyon is érezzük bizonyos közkezen forgó kiadványoknak formalizmusokba sülyesztő hatását. A pályázók nagy